

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatele **N. Ch. T.,** zastoupeného JUDr. Miroslavem Pavelkou, advokátem se sídlem v Ostravě - Moravská Ostrava a Přívoz, Velká 2, za účasti **Ministerstva vnitra** se sídlem **v** Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 9. 2003, č. j. 24 Az 211/2003 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 9. 2003, č. j. 24 Az 211/2003 - 20 zamítl žalobu podanou stěžovatelem proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 11. 2002, č. j. OAM-1282/AŘ-2001, kterým byl zamítnut jeho rozklad a potvrzeno rozhodnutí ministerstva ze dne 13. 6. 2001, č. j. OAM-5288/VL-04-05-2001 o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1,2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb, o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 citovaného zákona. Ministerstvo své rozhodnutí odůvodnilo tím, že stěžovatel nebyl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a ekonomické potíže a obecná nespokojenost se situací ve Vietnamu nejsou důvody, pro které lze azyl udělit. Ministerstvo neshledalo ani důvody k udělení azylu z humanitárních důvodů a rovněž ani případné překážky pro vycestování.

Krajský soud své rozhodnutí o zamítnutí žaloby odůvodnil tím, že stěžovatel neuvedl žádné důvody, které by byly podřaditelné pod důvody udělení azylu podle § 12 zákona

o azylu, když ekonomické důvody a nespokojenost s uplatněním práva na práci ve Vietnamu takovými důvody nejsou. Za nedůvodnou označil krajský soud také námitku ve vztahu k § 14 zákona o azylu, protože je zcela na správním orgánu, zda konkrétní případ shledá hodným zvláštního zřetele a udělí azyl z humanitárních důvodů. K takovému rozhodnutí však musí být splněny předpoklady v mimořádných okolnostech případu.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž uvedl, že v případě nuceného návratu do Vietnamu by byl vystaven a ohrožen jeho život a svoboda, a to z důvodu jeho příslušnosti k určité sociální skupině, kde mu hrozí nelidské a ponižující zacházení včetně trestu. Stěžovatel je přesvědčen, že ministerstvo neposuzovalo jím sdělené skutečnosti ani objektivně známé skutečnosti samostatně, když vycházelo z dokumentů starých dva roky. Neposuzovalo současnou situaci ve Vietnamu k osobě stěžovatele, jak z hlediska jeho sociálního, ekonomického, tak i politické situace. Stěžovatel spatřuje ponižující zacházení v tom, že musí stát dlouhé řady na práci, a když práci získá, je ponižován tím, že bere mzdu podle smlouvy, ale musí pracovat nad rámec pracovní doby a vykonávat práce podle libosti zaměstnavatele. Právo na práci je zakotveno ústavním zákonem Vietnamské republiky, ale stát toto právo popírá tím, že nepřímo vytváří sociální skupiny obyvatelstva, se kterým je ponižujícím způsobem zacházeno. Pokud stěžovatel uváděl, že ve Vietnamu nejsou dodržována lidská práva, chtěl tím poukázat na to, že právo na práci není umožněno všem občanům. V jeho případě byl vystaven ponižujícímu zacházení a trestu a jsou u něj splněny podmínky pro udělení azylu. Soud se nezabýval současnou ekonomickou situací ve Vietnamu, ani tím do jaké situace by se stěžovatel po návratu do Vietnamu dostal. Současně stěžovatel navrhl, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Zákon o azylu rovněž umožňuje udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle ustanovení § 13 nebo humanitárního azylu podle ustanovení § 14.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel přijel do České republiky ilegálně dne 19. 5. 2001. Poté dne 7. 6. 2001 podal stěžovatel návrh na zahájení řízení o udělení azylu, v němž uvedl, že nemá žádné doklady o totožnosti ani o dosaženém vzdělání. Do České republiky, kde je poprvé, přijel hledat práci. Na území Ruska, přes jehož území cestoval, se zdržoval jen po dobu tranzitu. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 12. 6. 2001 uvedl, že v České republice byl od roku 1981 v rámci mezistátní dohody a v roce 1986 se vrátil do Vietnamu. Práci měl jen dva roky a poté by nezaměstnaný. Ve Vietnamu byl bez stálého zaměstnání, vykonával jen příležitostné práce, a to způsobilo jeho nespokojenost s vietnamským režimem. Vedle ekonomických důvodů jej vedla k opuštění země i skutečnost, že ve Vietnamu není svoboda a lidská práva. Vietnam opustil v r. 1998, rok žil v Rusku, asi stejnou dobu na Ukrajině a v poslední době před příchodem do České republiky se zdržoval na území Slovenska. Součástí správního spisu je také Zpráva o dodržování lidských práv ve Vietnamu za rok 2000 vydaná Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci Ministerstva zahraničí USA z února 2001.

Stěžovatel podal kasační stížnost s odvoláním na § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož může stěžovatel tvrdit, že vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatel však nevytýká, že skutková podstata nemá oporu ve spisech ani že byl porušen zákon v ustanoveních o správním řízení, ale pouze poukazuje na to, že patří k určitě sociální skupině a že mu hrozí nelidské a ponižující zacházení včetně trestu. Jedná se tedy o důvody, navíc ani nijak nekonkretizované, které pod citované ustanovení nelze podřadit. Stejně tak neopodstatněná je podle názoru Nejvyššího správního soudu námitka, že správní orgán se nezabýval současnou ekonomickou a sociální situací ve Vietnamu a nezvážil, do jaké situace by se stěžovatel při návratu dostal. Důvody pro udělení azylu je třeba ve smyslu § 12 zákona o azylu zkoumat ve vztahu k okolnostem, za nichž žadatel o azyl zemi opustil, a je proto právně irelevantní jaké jsou poměry v zemi v době, kdy probíhá správní řízení, nebo v době, kdy by se žadatel o azyl vracel. V této souvislosti nelze nepoukázat na to, že stěžovatel opustil Vietnam již v roce 1998, což při podání návrhu zamlčel, na území České republiky přicestoval v květnu 2001 a přitom v žádné ze zemí (Rusko, Ukrajina, Slovensko), kde se zdržoval řadu měsíců, o azyl nepožádal.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť bylo jednáno o věci, která byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., když stěžovatel ve věci úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2004

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu